

Minihøring om implementeringen af ungdomsuddannelsen for unge med særlige behov

Folketingets Uddannelsesudvalg d. 2. april kl. 9.00-12.00

Lov om ungdomsuddannelser for unge med særlige behov

Børne- og kulturchefforeningen lagde i høringssvaret til loven stor vægt på det positive i vedtagelsen af loven om en ungdomsuddannelse for unge med særlige behov.

Det har været en hovedkulds start på loven med vedtagelsen herpå på et tidspunkt, hvor al planlægning omkring de unge var på plads i mange kommuner. Det rigtige billede af indholdet og konsekvenserne vil derfor også først efter BKF's vurdering blive at se rigtigt i løbet af sommeren efteråret 2008 og fremefter.

Det betyder imidlertid ikke, at det ikke har været en rigtig god beslutning for de unge, at der er blevet skabt en ungdomsuddannelse som sætter unge med særlige behov på dagsordenen og med en ungdomsuddannelse, hvor der bliver lagt vægt på både det individuelle og på det, at uddannelsesforløbet ikke skal være en fortsættelse af den skolegang de unge hidtil har gennemgået.

Kommentarerne fra BKF vil tage sit udgangspunkt i:

1. Lovvedtagelsen og betydningen af at noget nyt etableres.
2. Betydningen af afgrænsningen til de andre ungdomsuddannelser, herunder sikringen af at den fulde specialpædagogiske støtte ydes i andre ungdomsuddannelser.
3. Vejledning / optagelse (visitering) og forhold i tilknytning til retskravet og betydningen af opbygningen af et samarbejde omkring ungdomsuddannelsen i den enkelte kommune på tværs mellem familierådgivningsområdet, voksen/handicapområdet, vejledningsområdet, PPR og skoleområdet.
4. Økonomi omkring uddannelsen.
5. Hvornår er det rigtige tidspunkt at vurdere de nye initiativer?

an 1.

Lovvedtagelsen og betydningen af at noget nyt etableres

Børne- og Kulturchefforeningen fornemmer, at kommunerne gør alt for at leve op til de intentioner, der er i loven.

Hastigheden fra vedtagelse til ikrafttræden har været for optimistisk. Planlægningen af nye initiativer af denne art kræver en grundig forberedelse, specielt i en tid, hvor den nye organisation i kommunerne er på vej på grund af kommunalreformen. Loven rammer også ind i et af kernefeltene i sammensmeltningen mellem amterne og kommunerne, så det har været vanskelige odds loven har haft.

En ny ungdomsuddannelse kræver ressourcer til gennemførelsen af ungdomsuddannelsen. Det kommer jeg tilbage til.

Opstartfasen og etableringsfasen er også i forhold til ressourcerne væsentlig, og der er stor forskel på, hvad de enkelte kommuner har arvet fra amterne i den sammenhæng – dels på grund af de store forskelle mellem amterne på området (eks. Fyn, Sønderjylland), men også på grund af selve delingen, der kan have betydet at fysiske steder på dette område er blevet konverteret til andet i forbindelse med delingen.

En ny ungdomsuddannelse kræver ressourcer til opstart – hvis vi tænker på de andre ungdomsuddannelser, så har de gennem årtier, ja århundrede ophobet ressourcer – som hvert år er deres startgrundlag. Hvis en af de gamle ungdomsuddannelser skulle starte i morgen, så vil det være nødvendigt og naturligt at tænke en opstartressource mere aktivt ind end der har været gjort ved denne nye ungdomsuddannelse.

Opstartfasen og etableringsfasen – som er en spændende fase - kræver en ekstraordinær indsats også økonomisk.

Det er Børne- og Kulturchefforeningens klare opfattelse, at kommunerne er gået til opgaven med stort engagement, selvom rammerne har været problematiske i forhold til opstartfasen og tidsrammen.

Det er vanskeligt at bedømme ungdomsuddannelsen på nuværende tidspunkt ud fra andet end planlægningsfasen og i mindre udstrækning opstartfasen. Sammenlagt er der få erfaringer.

Erfaringerne tilflyder os i fremtiden

an 2.

Betydningen af afgrænsningen til de andre ungdomsuddannelser, herunder sikringen af, at den fulde specialpædagogiske støtte ydes i andre ungdomsuddannelser.

Afgrænsningen til de øvrige ungdomsuddannelser kan i en lang række situationer være vanskelig.

Udgangspunktet i loven er klar. Målgruppen er de unge, der ikke kan gennemføre en af de øvrige ungdomsuddannelser på almindelige vilkår – og under almindelige vilkår er gennemførelse med specialpædagogisk støtte.

Vi har brug for at dyrke mere præcist, hvad den specialpædagogiske støtte i den mere almindelige ungdomsuddannelse er.

Konkret er der brug for en tydeliggørelse af, hvad den specialpædagogiske støtte kan omfatte, og hvorledes støtten administreres af SU-styrelsen. Hvilken støtte – art, omfang, placering i uddannelsen m.v. kan unge med specifikke barrierer f. eks unge med asperger få i en ordinær ungdomsuddannelse?

Ungdommens Uddannelsesvejlednings vurdering af, om en ung kan gennemføre en ungdomsuddannelse med specialpædagogisk støtte skal matche SU-styrelsens administration af støtten.

an. 3

Vejledning / optagelse (visitering) og forhold i tilknytning til retskravet og betydningen af opbygningen af et samarbejde omkring ungdomsuddannelsen i den enkelte kommune på tværs mellem familierådgivningsområdet, voksen/handicapområdet, vejledningsområdet, PPR og skoleområdet

Vi har brug for at dyrke - i fællesskab med alle interessenter på området –

- hvad retskravet betyder, fordi der med lovvedtagelsen af retskravet følgelig i den anden ende ingen nedre grænse er og
- hvordan det omkring hver enkelt ung skal oversættes til konkret ungdomsuddannelse.

Disse forhold er nødvendige at afklare for, at Ungdommens Uddannelsesvejledning kan lave en fornuftig uddannelsesplan – og for at de unge og deres pårørende kan blive tilfredse med tilbuddet.

Målet i kommunerne er, at grundridset til disse uddannelsesplaner laves tidligere i skoleforløbet, så denne opgave ikke bliver en akut opgave inden ungdomsuddannelsen starter.

Der er ikke nødvendigvis sammenhæng med dimensioneringen af uddannelsen.

Amternes tidligere uddannelses tilbud til voksne med særlige behov var først og fremmest ud fra en behovsvurdering og ikke et retskrav. Det er vanskeligt ikke at tro, at målgruppen klart er blevet udvidet.

Og det er i øvrigt BKF's klare vurdering, at denne udvidelse er både kommuner, unge og deres pårørende glade for.

Det viser blandt andet det tværfaglige samarbejde, der bliver etableret i kommunerne, og som er en forudsætning for, at opgaven kan løses kvalificeret

an. 4.

Økonomi omkring uddannelsen

Børne- og Kulturchefforeningen mener, at der er problemer med det økonomiske beregningsgrundlag. Stort set alle oplever en klar underkompensation i forbindelse med indførelsen af "Lov om ungdomsuddannelse for unge med særlige behov".

Der kan i den forbindelse sættes spørgsmålstegn ved en række forhold. Nogle er allerede belyst – og nogle belyses uden tvivl efterfølgende i denne høring.

Et væsentligt synspunkt er, at vi ikke endnu har det endelige økonomiske billede af, hvad det er der sker rundt i landet – dels fordi der fortsat er en række uafklarede forhold, dels fordi vi endnu ikke er helt oppe i gear på området.

Vi ved p.t. for lidt om, hvordan hele målgruppen (specielt de der i dag er 18-25 år) reagerer på tilbuddet i de kommende 5 år.

Vi ved ikke hvordan mønstret ændrer sig omkring det at være hjemmeboende for de yngste i målgruppen. Vil der være flere i fremtiden, der bor hjemme - ligesom det er almindeligt i de andre ungdomsuddannelser.

Og hvordan påvirker det sidste vurderingen af økonomien i kommunerne - for at nævne et eksempel der kunne pege i retning af en mulig besparelse i forhold til tidligere.

Der er behov for ledelse på dette område, der er behov for specialpædagogiske tilbud, der er behov for vejledning, tilrettelæggelse af afklaringsforløb, som også i et individuelt tilrettelagt forløb kan få en særlig betydning socialt for en lang række af de unge m.m.

Ungdomsuddannelsen er også dannelse.

Børne- og Kulturchefforeningen har oplevet det store arbejde omkring ungdomsuddannelsen og den vanskelige opgave, der også består i at omtænke midlerne på dette område fra servicelovens område – ofte placeret i en familierådgivning, et undervisningsområde, et voksenserviceområde evt. et arbejdsmarkedsområde til udgifter på ungdomsuddannelsen. Det er en stor og ressourcekrævende opgave i sig selv.

Ressourcetildelingen til ungdomsuddannelsen skal sikre hele målgruppens omfang, retskravet, et længere uddannelsesforløb og en højere kvalitet og større individualitet.

an 5.

Hvornår er det rigtige tidspunkt at vurdere de nye initiativer?

Der er 2 forhold der skal indtænkes i vurderingen.

For det første er der den række af økonomiske forhold og indholdsmæssige forudsætninger, der på nuværende tidspunkt kan / bør afklares i forhold til loven og implementeringen af loven.

Det bør ske snarest.

For det andet er der vurderingen af løsningen af kerneopgaven i loven –
at skabe en ungdomsuddannelse for unge med særlige behov.

Denne vurdering er der behov for at følge op på i fremtiden - og i tilknytning til
denne opfølgning er der behov for at vurdere evt. uafklarede forhold omkring
økonomi.

Børne- og Kulturchefforeningen stiller sig gerne til rådighed i forhold til en værdifuld opføl-
gning på loven i fremtiden.

Børne- og Kulturchefforeningen
Skolechef Karl Erik Olesen
Medlem af BKF's bestyrelse
Gåskærgade 26-28 Rådhuset
6100 Haderslev
tlf. 74 34 10 21 / mobil 21 21 63 80
keo@haderslev.dk

Danmarks Vejledningsforening

Takker for invitationen til nærtagen i dag!

LOV 504.

Længe ventet og positivt mødetager!

Lever op til internationale konventioner

Unge og forældre er glade for
at have fået en sikring af

uddannelsen,

på lignende vis

kan alle andre unge

2. April 2008

Ungdomsuddannelse for unge med særlige behov!

Konventioner tiltrådt af Danmark præciserer:

- have ret til uddannelse i det ordinære uddannelsesystem
- uddannelserne skal baseres på ligestilling og inkludering.
- uddannelserne skal planlægges og tilrettelægges ud fra den enkelte behov og forudsætninger med såvel formelle som uformelle tilgange (læringsprincipper/læringsstile).
- man skal kunne tage uddannelser overalt i landet under alle økonomiske forudsætninger.
- det er endvidere vigtigt at sikre sig at uddannelserne iværksættes og implementeres i et tæt samarbejde mellem forskellige ministerielle områder og en forenet indsats fra offentlige myndigheder og organisationers side såvel nationalt som regionalt.

Danmarks Velfærdsförening

18 år

Lov om social pension
Førtidspension

Bekendtgørelse om betaling for visse uddannelsesaktiviteter
Ikke Statsfliskud

Lov om aktiv socialpolitik
Revalidering

18 år

Lov om social service
Social støtte - Botilbud

Lov om en aktiv beskæftigelsesindsats
Kontanthjælp - Aktivering

18 år
Andelse

Lov om Ungdomsuddannelse til unge med særlige behov

§ 2. Stk. 2. Tilbuddet gives i forbindelse med undervisningspligtens ophør. Alder ca. 16 1/2 - 18 år

Danmarks Vejledereforening

Lov om Ungdomsuddannelse til unge med særlige behov

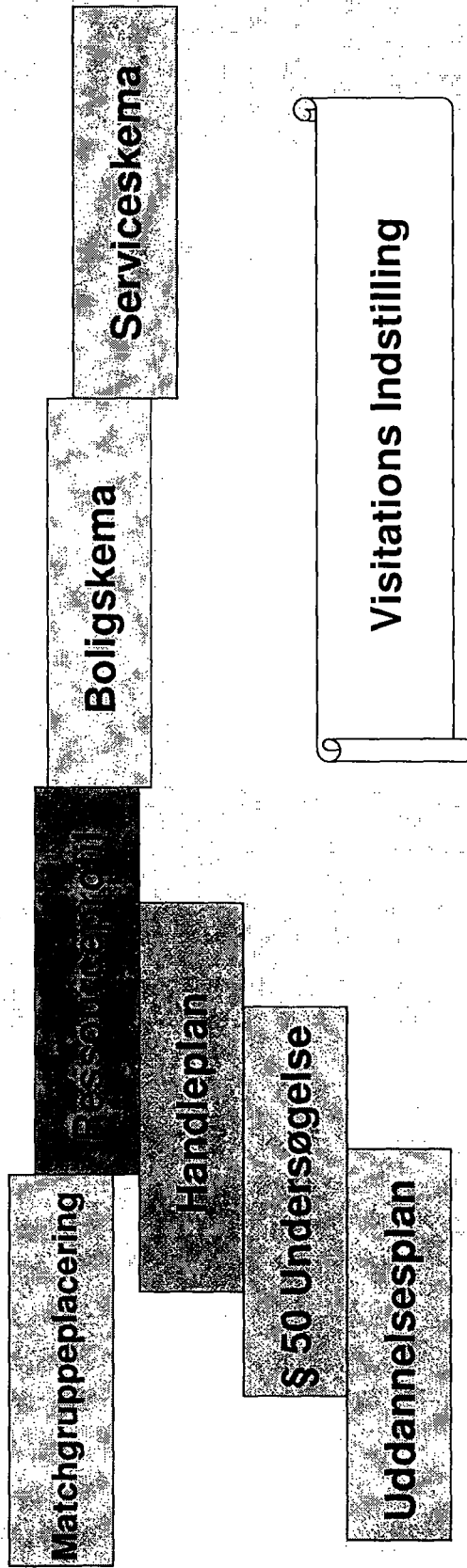
Bekendtgørelse af lov om social service (social støtte/botilbud)

Bekendtgørelse af lov om social pension (pension)

Bekendtgørelse af lov om en aktiv beskæftigelsesindsats (kontanthjælp/aktivering)

Bekendtgørelse om betaling for visse uddannelsesaktiviteter i forbindelse med lov om en aktiv beskæftigelsesindsats m.m.

Bekendtgørelse af lov om aktiv socialpolitik (revalidering)

2. April 2008

Danmarks Vejlederforening

**Kommunale Forvaltninger
Uddannelsesvejledere og Socialrådgivere**
har måttet arbejde på et meget "anarkistisk" grundlag.
Ministeriet ikke har udarbejdet vejledninger, retningslinjer
og fortolkninger til en så tværministeriel sammensat lov.

Vi anbefaler:
At der nedsættes en tværministeriel gruppe,
som udarbejder vejledninger og retningslinjer
for uafklarede spørgsmål og forvaltningspraksis.

2. April 2008

Danmarks Velejledningsforening

Lovens implementering i kommunerne er meget forskellig, svingende fra godt i gang og til ikke i gang. Der hørsker Babylonske forvirring omkring forvaltningsmæssige retningslinier og økonomiske vilkår. Det er absolut en medvirkende årsag til den langsommelige implementering

Vi anbefaler:

Undervisningsministeriet sammen med andre relevante ministerier og evt. KL indkalder til et tema seminar omkring Best Practice og vejledninger til beslutningstagere og relevant personalegrupper.

2. April 2008

Denmarks Vejlederforening

Der er forsat store problemer omkring økonomien i Uddannelsesvejlederne skal finde uddannelses tilbud til de unge, men det er overordentlig få, der kan levere et meget individualiseret og specialiseret tilbud til 160.900 kr. pr. års elev

Der blev nedsat et hurtigt arbejdende udvalg mellem Undervisningsministeriet og KL – Det er kørt fast og gået i stå!

Vi anbefaler:

At Undervisningsministeriet og KL lever op til intentionerne med det "hurtigt arbejdende udvalg" – Det må være rimeligt at forlange, at der foreligger en afklaring omkring økonomien inden sommerferien – taget i betragtning af, at der er tale om et retskrav for borgerne

2. April 2008

Denmarks Vefjederforening

Udarbejdelse af uddannelsesplaner fordrer oversigt og tilgængelighed af udbuddene både lokalt, regionalt og nationalt – denne tilgængelighed bør ikke være vilkårlig og baseret på tilfældigt privat initiativ.

Vi anbefaler:

At Undervisningsministeriet indgår, eller forestår etableringen af en national portal og at der etableres en sådan evt. i lighed med ek. Tilbudsportalen under Servicestyrelsen.

PS: Undervisningsministeriet forestår selv driften af Institutionsregisteret (Institutionsregisteret grupperer uddannelsesinstitutioner og deres afdelinger efter den enkelte institutions hovedformål - typisk i henhold til den institutionslov, institutionen er godkendt efter) for alle andre uddannelser!

2. April 2008

Danmarks Vejlederforening

Uddannelserne skal iflg. erklæringerne baseres på ligeværdighed og inklusion!

De etablerede EUD institutioner bør i større omfang byde ind med særligt tilrettelagte forløb, sigtende på modulopbygningen at uddannelsen i Lov 564

-herunder tillige uddanne personalet til den allerede fastsatte målgruppe (ex. kompenserende IT undervisning, tegn til tale, visualiseringsprocesser, tegnsprog m.m.)

Danmarks Vejledereforning

Uddannelsesvejlederne i Ungdommens Uddannelsesvejledning er blevet pålagt en meget stor arbejdsbyrde. Tværgående kommunale forvaltnings opgaver og indstillinger omfattende kendskab til specialundervisningstilbud omfattende individuel vejledning og rådgivning.

Vi anbefaler:

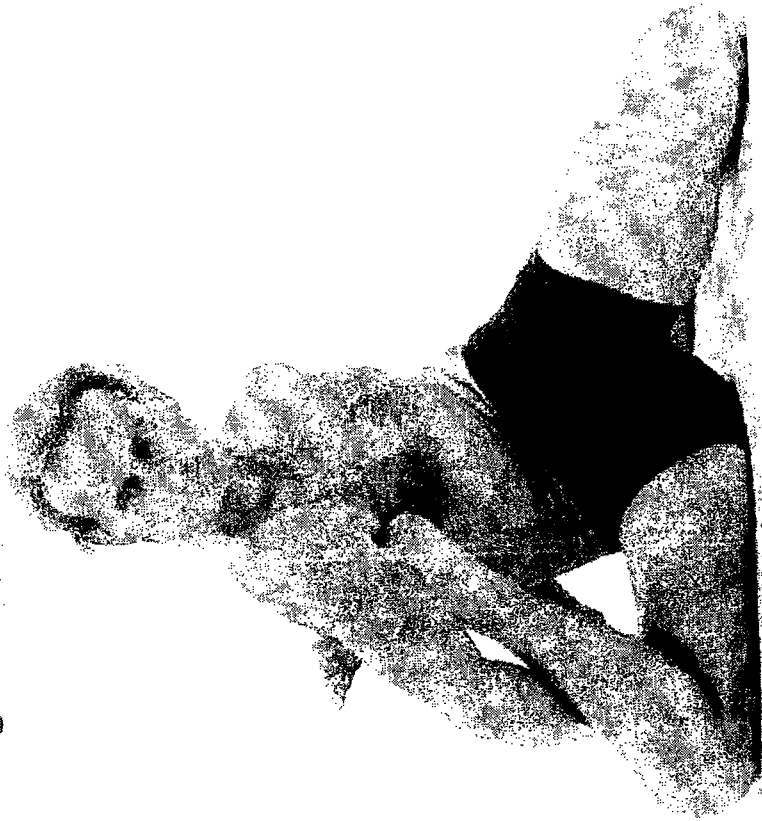
At kvaliteten i og omkring arbejdet med L. 6. 564 bliver optimalt via personalemæssige normeringer, der modsvarer indsatsen i Ungdommens Uddannelsesvejledning. Her opfordres til en dialog mellem centralt held og kommunerne.

2. April 2008

Danmarks Væjlederforening

Arbejdet med ungdomsuddannelsen for unge med særlige behov

Kræver vilje, tåmodighed, fleksibilitet og alternative løsninger

2. April 2008

Presentation fra DMU i forbindelse med et foredrag på UU Viborg